

Skafor
INFORMATION E 039/98

Vores ref. PHS/lwi

Journalnr. 1.3.6.1-001

Deres ref.

Dato 24.06.1998

Justering af forsikringsbetingelser for erhvervs- og produktansvar

- ./.
- Vedlagt fremsendes justerede forsikringsbetingelser for erhvervs- og produktansvarsforsikring. Forsikringsbetingelserne er godkendt af Dansk Industri.

Betingelserne er justeret i erkendelse af, at forsikringsselskaberne har indhøstet erfaringer med formuleringer, som ikke i alle tilfælde har vist sig hensigtsmæssige. Der er kun på et enkelt område tale om en reel indholdsmæssig ændring, nemlig en udvidelse af anmeldelsesfristen for formodningskrav.

Hovedidéen i de nye betingelser er, at der udgives to udgaver. Den ene udgave er en udvidet udgave, svarende til indholdet i de nuværende betingelser. I erkendelse af, at selskaberne typisk har valgt at markedsføre en mere "skrabet" udgave, hvor der er mulighed for at tilkøbe ekstradækninger i form af ingrediens-/komponentdækning og behandlings-/bearbejdningsdækning, er der også udarbejdet en "skrabet" udgave med tilhørende klausuloversigt for de standardiserede tilvalgsdækninger. Indholdet i betingelserne er i øvrigt ens, og ændringer i forhold til de nuværende betingelser er anført med understregning.

Nedenfor er anført ændringer i betingelserne (inklusive ingrediens-/komponentdækning) i forhold til de nuværende betingelser.

§ 3, stk. 2 m.fl.:

Det er præciseret, at undtagelsesbestemmelserne gælder for såvel skade som tab. Tidligere var alene anført "skade", men i og med at disse udvidede betingelser også giver dækning for et ingrediens-/komponenttab, præciseres det i betingelserne, at når man taler om skader, som ikke er omfattet, menes tillige tab.

§ 7, litra a:

Der indføres en præciserende bestemmelse vedrørende motordrevne køretøjer. Ændringen er i overensstemmelse med de officielle kommentarer til bestemmelsen (Børge Dahl: Erhvervs- og produktansvarsforsikring, note 181). Erhvervs- og produktansvarsforsikringen kan alene dække ansvar, når motorkøretøjet har været i brug som arbejdsredskab.

§ 9, stk. 3:

Der indføres en udvidet anmeldelsesfrist fra 2 til 5 år for formodningskrav. Dermed vil anmeldelsesfristen for formodningskrav i betingelserne være i overensstemmelse med retspraksis.

§ 10, stk. 2 og stk. 3:

Jf. den tidligere udsendte Skafor-Information nr. E 77/96 indføres der en ny bestemmelse om, at forsikringen ikke dækker omkostninger og renter vedrørende krav, der ikke overstiger selvriskoen. Indføjelsen af bestemmelsen er en præcisering af erstatningsrettens regler om, at hvis man ikke dækker et erstatningskrav, dækkes heller ikke eventuelle omkostninger og renter af kravet. Endvidere er selvriskobestemmelsen i § 10, nyt stk. 3, tydeliggjort.

oo0oo

Forsikringsselskaberne havde ønsket, at § 5, stk. 3, omkring salgs- og leveringsbetingelser var blevet præciseret, således at det klart var fremgået, at salgs- og leveringsbetingelser skulle være gyldigt vedtaget mellem parterne. Dansk Industri har imidlertid ikke ønsket denne præcisering af gældende praksis. De enkelte selskaber kan i stedet vælge at indføje en klausultekst der tydeliggør denne præcisering, i forbindelse med godkendelse af salgs- og leveringsbetingelser.

Det er op til de enkelte forsikringsselskaber, i hvilket omfang de ønsker at følge de udarbejdede forsikringsbetingelser.

Pia Holm Steffensen

<i>Dato</i>	22.06.1998
<i>Journalnr.</i>	1.3.6.1-001
<i>Vores ref.</i>	phs

Udkast til forsikringsbetingelser for kombineret erhvervs- og produktansvar

For forsikringen gælder reglerne i lov nr. 129 af 15. april 1930 med senere ændringer om forsikringsaftaler, for så vidt det ikke er fraveget ved de almindelige og særlige forsikringsbetingelser. Dækning efter de almindelige forsikringsbetingelser ydes i øvrigt i overensstemmelse med de af SKAFOR og INDUSTRIRÅDET i fællesskab udarbejdede kommentarer hertil. Andre forsikringsbetingelser kan aftales, herunder udvidelse af dækningen i forhold til de anførte undtagelsesbestemmelser.

De sikrede

§ 1. Forsikringen dækker forsikringstageren og de i forsikringstagerens tjeneste værende personer.

Erhvervsansvar

§ 2. Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade tilføjet personer eller ting under udøvelse af den i policen nævnte virksomhed samt erstatningsansvar, der pålægges sikrede som ejer eller bruger af bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift.

Stk. 2.

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade på ting

- a) tilhørende forsikringstageren,
- b) som sikrede har til lån, leje, opbevaring, afbenyttelse, befordring eller af anden grund har i varetægt eller har sat sig i besiddelse af,
- c) som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, såfremt skaden sker under hvervets udførelse,
- d) forårsaget ved, at produkter eller ydelser udebliver, ikke kommer rettidigt frem eller ikke præsteres rettidigt,
- e) forårsaget ved den sikredes udførelse af jordarbejder, herunder jordboring og jordgrubning, nedramning og optrækning af spunsvægge eller andet, nedbrydningsarbejder, grundvandssænkninger og andre grundvandsreguleringer,
- f) forårsaget ved den sikredes brug af sprængstoffer,
- g) forårsaget ved arbejder på bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift, i form af
  - byggearbejder (nybygning, ombygning, tilbygning m.v.), hvad enten de udføres af sikrede eller andre,
  - jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder m.v. som nævnt i litra e og sådanne arbejder udført af andre end sikrede.

Stk. 3

Forsikringen dækker kun ansvar for forurening af eller igennem luft, jord eller vand fra den sikredes virksomhed, fra virksomhedens affaldsdepoter eller dens bortskaffelse af spild-, overskuds- eller affaldsprodukter samt derved forvoldt skade på person eller ting, såfremt skaden er opstået uventet, utilsigtet og ved et pludseligt uheld og ikke er en følge af, at sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt de til enhver tid gældende offentlige forskrifter, og i øvrigt kun med den herfor i policen særskilt angivne dækningssum.

Omfattes den forsikrede virksomhed af den i "Lov om erstatning for miljøskader" indeholdte liste over virksomheder, for hvilke der gælder et objektivt ansvar, er dækning efter denne bestemmelse betinget af, at policen bærer speciel påtegning herom.

Skade på kloak, rørledninger, rensningsanlæg eller tilsvarende som følge af udledning gennem eller til disse anses for en forureningsskade og dækkes kun med de i nærværende stk. angivne begrænsninger.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, medmindre dette er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade.

Stk. 5

Forsikringen dækker ikke bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private, herunder "punitive damages".

Produktansvar

§ 3. Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade på person eller ting forvoldt af sikredes produkter eller ydelser, efter at de er bragt i omsætning eller præsteret. Dækning er betinget af, at skaden er forvoldt under udøvelse af den i policen nævnte virksomhed og af produkter eller ydelser, som er angivet i policen.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- a) skade på eller tab vedrørende selve produktet eller ydelsen,
- b) skade eller tab forårsaget af produkter eller ydelser, som benyttes ved driften af luftfartøj, og som er medvirkende årsagen enten til havari af luftfartøj eller til fremkaldelse af fare herfor,
- c) skade eller tab forårsaget af produkter eller ydelser, som benyttes til "off-shore"-installationer, og som er medvirkende årsagen enten til havari af sådan installation eller til fremkaldelse af fare herfor,
- d) skade på eller tab vedrørende ting tilhørende forsikringstageren,
- e) skade på eller tab vedrørende ting, som sikrede har i sin varetægt m.v. som anført i § 2, stk. 2, litra b.
- f) skade på eller tab vedrørende ting, som sikrede har under bearbejdning eller behandling m.v. som anført i § 2, stk. 2, litra c,
- g) skade på eller tab vedrørende ting forårsaget af sikredes jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder m.v. som anført i § 2, stk. 2, litra e,

- h) skade på eller tab vedrørende ting forårsaget af sikredes brug af sprængstoffer,

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, som ikke er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade. Forsikringen dækker heller ikke følgende formuetab, selv om de er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade:

- a) tab, udgifter eller omkostninger forbundet med at hjemtage, genfremstille, omlevere, omgøre, reparere, tilintetgøre, bortfjerne eller træffe tilsvarende foranstaltninger med hensyn til defekte produkter eller ydelser,
- b) driftstab, tidstab, avancetab og lignende indirekte tab, jf. dog § 5, stk. 3,
- c) bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlig eller private, herunder "punitive damages".

Stk. 4

Forsikringen dækker sikredes ansvar for skade på eller tab vedrørende ting:

- a) som sikredes produkt eller ydelse er gjort til en del af, er opblandet eller indarbejdet i, sammenføjet med, benyttet til emballering af eller på anden måde forbundet med,
- b) som sikredes produkt eller ydelse er oparbejdet til, benyttet til oparbejdelse af eller foder for,
- c) som sikredes produkt eller ydelse benyttes til fremstilling, bearbejdning eller anden form for behandling af.

Dækning ydes i de i litra a-c nævnte tilfælde, hvad enten der foreligger en skade som angivet i stk. 1 eller et formuetab som angivet i stk. 3, 1. punktum, under de i øvrigt i stk. 1 nævnte betingelser, men kun med den herfor i policen særskilt angivne dækningssum.

Dækningen er begrænset til sikredes ansvar for det direkte tab forbundet med, at en fremstillet eller bearbejdet ting - på grund af sikredes produkt eller ydelse - må kasseres, repareres, er blevet dyrere at fremstille eller bearbejde eller mindre værd.

Dækning ydes kun for den fremstillede eller bearbejdede tings værdiforringelse, de yderligere fremstillings- eller bearbejdningsomkostninger eller selve reparationsudgiften.

Andre omkostninger og tab, herunder som følge af udsendelse af personel, hjemkaldelse, opsporing, undersøgelse eller transport af den fremstillede eller bearbejdede ting eller udsendelse af meddelelser vedrørende denne, dækkes ikke.

I de tilfælde, hvor sikredes produkt eller ydelse har forvoldt skade på eller tab vedrørende ting som nævnt i litra a og b, sker dækning med fradrag af værdien af sikredes produkt eller ydelse uden defekt.

Afværgelse af skade

§ 4. Forsikringen dækker ikke skade, hvis indtræden sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har undladt at afværge.

Stk. 2

Opstår der en umiddelbar fare for, at en skade omfattet af forsikringen vil indtræde, dækker forsikringen med den i policen herfor særskilt angivne dækningssum de udgifter og tab, som er forbundet med foretagelse af de til farens afværgelse nødvendige foranstaltninger, hvad enten vedkommende foranstaltning træffes af sikrede eller af en tredjemand, over for hvem sikrede er ansvarlig.

Stk. 3

For så vidt angår afværgelse af fare for indtræden af en af § 3 omfattet skade, dækker forsikringen dog ikke udgifter eller tab forbundet med foretagelse af foranstaltninger som nævnt i § 3, stk. 3, litra a, selv om de foretages med henblik på afværgelse af fare. Det samme gælder udgifter eller tab, som er forbundet med en undersøgelse af, om et produkt eller en ydelse er defekt, eller om der foreligger fare som anført i nærværende paragrafs stk. 2, eller som er en følge af, at et defekt produkt eller en defekt ydelse ikke kan anvendes.

Aftaler om ansvar og erstatning

§ 5. Forsikringen dækker ikke ansvar som følger af et tilsagn fra sikrede om en anden erstatningsydelse eller om et videregående ansvar, end hvad der følger af almindelige erstatningsregler. Findes tilsagnet i forsikringstagerens almindelige salgs- og leveringsbetingelser, og har selskabet godkendt tilsagnet, er et i dette begrundet ansvar for en af forsikringen i øvrigt omfattet skade dog dækket.

Stk. 2

Har forsikringstageren ved aftale fraskrevet sig ret til erstatning, dækker forsikringen ikke i det omfang, selskabets regresret herved begrænses, medmindre

- a) fraskrivelsen findes i forsikringstagerens almindelige indkøbsbetingelser, og selskabet har godkendt fraskrivelsen,
- b) fraskrivelsen findes i de af forsikringstagerens leverandør anvendte salgs- og leveringsbetingelser, og disses indhold og anvendelse er i overensstemmelse med, hvad der er sædvanligt i et forhold som det foreliggende.

Stk. 3

Har forsikringstageren i sine almindelige salgs- og leveringsbetingelser fraskrevet sig ansvar for formuetab omfattet af § 3, stk. 3, litra b, og har selskabet godkendt denne fraskrivelse, dækker forsikringen sådant tab, der følger af en af § 3, stk. 1, dækket person- eller tingskade, såfremt sikrede, uanset fraskrivelsen, er ansvarlig herfor.

Geografisk dækningsområde

§ 6. Forsikringen dækker skade, som er sket inden for det i policen angivne geografiske område.

Stk. 2

Skade omfattet af § 3, som er sket uden for det i policen angivne geografiske område, dækkes kun, såfremt skaden er forvoldt af et produkt eller en ydelse, som - i uændret stand, i bearbejdet

stand eller som bestanddel af andre produkter eller ydelser - er bragt uden for det i policen angivne geografiske område

- a) enten i ikke-erhvervsmæssigt, privat øjemed,
- b) eller i erhvervsmæssigt øjemed, uden at sikrede havde eller burde have kendskab hertil.

Stk. 3

Anden skade end sådan som omfattes af § 3, sket uden for det i policen angivne geografiske område, dækkes kun, såfremt skaden er forvoldt af sikrede under rejse eller midlertidigt ophold dér og ikke skyldes sikredes arrangement af eller deltagelse i udstillinger, demonstration af produkter eller ydelser, betjening af maskiner eller maskinelle anlæg eller anden deltagelse i produktionsprocesser.

Afgrænsning over for andre ansvarsforsikringer

§ 7. Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- a) skade forvoldt ved sikredes benyttelse af motordrevet køretøj. Såfremt der er tegnet motorkøretøjsforsikring for sådant køretøj, dækker nærværende forsikring på disse forsikringsbetingelser det ansvar, der ikke omfattes af motorkøretøjsforsikringen, når køretøjet er i brug som arbejdsredskab.
- b) skade forvoldt ved sikredes benyttelse af søfartøj eller luftfartøj,
- c) skade forvoldt af sikredes hund,
- d) skade forvoldt af sikrede som jæger i det omfang, sådant ansvar dækkes af jagtforsikringen,
- e) nuklear skade som defineret i § 1 i lov om erstatning for atomskader (nukleare skader).

Forsæt, grov uagtsomhed m.v.

§ 8. Forsikringen dækker ikke ansvar for skade eller tab forvoldt af sikrede med forsæt eller under selvforskyldt beruselse.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade omfattet af § 2 (erhvervsansvar) på ting, når skaden skyldes sikredes grove tilsidesættelse af elementære sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade eller tab omfattet af § 3 (produktansvar), såfremt

- a) skaden eller tabet kan henføres til et groft uforsvarligt forhold i forbindelse med ledelsen af virksomheden,
- b) forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, var vidende om eller alene af grov uagtsomhed uvidende om, at vedkommende produkt eller ydelse var defekt, eller har hidført en sådan med forsæt,
- c) skaden eller tabet skyldes, at der forsætligt eller groft uagtsomt er givet urigtige oplysninger om anvendeligheden af vedkommende produkt eller ydelse, uanset formen for en sådan oplysning.

Forsikringstid

§ 9. Forsikringen dækker erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden.

Stk. 2

Et erstatningskrav anses for rejst på det tidligste af følgende tidspunkter:

- a) det tidspunkt, hvor sikrede modtager første skriftlige henvendelse i anledning af en skade eller et tab med krav om erstatning,
- b) det tidspunkt, hvor forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, får sin første viden om,
  - 1* at der er indtrådt en skade eller et tab, eller
  - 2* at der er umiddelbar fare for, at der vil indtræde en skade eller et tab,som kan være forårsaget af sikredes handlinger eller undladelser, produkter eller ydelser.

Stk. 3

Erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden, men som anmeldes til selskabet mere end 3 måneder efter forsikringens ophør, dækkes ikke.

Selv om et erstatningskrav, som i henhold til stk. 2, litra b, er rejst mod sikrede i forsikringstiden, er anmeldt til selskabet senest 3 måneder efter forsikringens ophør, dækkes det ikke, hvis sikrede ikke i anledning af de anmeldte omstændigheder modtager en skriftlig henvendelse med krav om erstatning som anført i § 9, stk. 2, litra a, og anmelder dette til selskabet senest 5 år efter forsikringens ophør.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke skade eller tab konstateret før den i policen herom angivne dato.

Dækningssummer og selvrisiko

§ 10. Policens dækningssummer er den højeste grænse for selskabets forpligtelse for erstatningskrav, som efter § 9 er rejst mod sikrede inden for det enkelte forsikringsår.

Stk. 2

Omkostninger ved afgørelse af erstatningsspørgsmål dækkes, såfremt de er afholdt med selskabets godkendelse. Sådanne omkostninger og renter af idømte erstatningsbeløb henhørende under forsikringen dækkes i øvrigt

- a) ved skade eller tab sket uden for Norden:
kun i det omfang, dækningssummerne ikke derved overskrides,
- b) ved skade eller tab sket i Norden:
fuldt ud, selv om dækningssummerne derved overskrides. Er dækningssummerne mindre end idømte erstatningsbeløb, dækkes alene den forholdsmæssige andel af omkostninger og renter, som svarer til det erstatningsbeløb, selskabet skal betale.

Forsikringen dækker ikke omkostninger og renter vedrørende krav, der ikke overstiger selvrisikoen.

Stk. 3

Den i policen fastsatte selvrisiko beregnes af

- a) erstatning, inkl. renter og omkostninger til skadelidte,
- b) fareafværgelsesudgifter, jf. § 4, stk. 2,
- c) omkostninger, der er foranlediget af den sikredes forsvar mod krav fra tredjemands side.

Maksimumdækning for serieskader

§ 11. Erstatningskrav, som efter § 9 er rejst mod sikrede i anledning af skade eller tab forårsaget af samme ansvarspådragende forhold, betragtes som én forsikringsbegivenhed (serieskadekrav).

Serieskadekravet anses for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejses, jf. § 9. Er første krav i serien rejst forud for denne policies ikrafttræden eller efter denne policies ophør, er ingen del af serieskaden dækket under denne police.

I det omfang, de enkelte krav i serien vedrører skader eller tab, der er konstateret før den i policen herom angivne dato (jf. § 9, stk. 4) dækker policen ikke disse skader/tab.

Anmeldelse af forandringer

§ 12. Såfremt der sker ændringer i den i policen anførte risiko, skal dette uden ophold anmeldes til selskabet, der da træffer bestemmelse om, hvorvidt og på hvilke vilkår forsikringen kan fortsætte.

Stk. 2

Er sådan anmeldelse ikke sket, hæfter selskabet i skadetilfælde kun på de vilkår og i det omfang, i hvilket det mod den aftalte præmie ville have fortsat forsikringen, hvis forandringen havde været det bekendt. Selskabet hæfter dog ikke for skade eller tab omfattet af § 3, hvis skaden eller tabet er forvoldt af andre produkter eller ydelser end de i policen angivne, jf. § 3, stk. 1, 2. punktum, eller hvis skaden eller tabet er indtrådt uden for det i policen angivne dækningsområde, jf. § 6.

Anmeldelse af skade

§ 13. Såfremt erstatningskrav fremsættes eller formodes at ville blive fremsat, skal det uden ophold anmeldes til selskabet.

Stk. 2

Anerkendelse af erstatningspligt og godkendelse af erstatningskrav må kun ske med selskabets samtykke, og selskabet træffer i øvrigt bestemmelse om sagens behandling.

Stk. 3

I det omfang, selskabet har udredt en erstatningsydelse, indtræder det i enhver henseende i sikredes eventuelle krav mod tredjemand.

Andre forsikringer mod samme risiko

§ 14. I det omfang, der er tegnet speciel forsikring for en interesse, der i øvrigt måtte være omfattet af denne forsikring, bortfalder dækningen for denne interesse.

Stk. 2

Er det fastsat i anden forsikringsaftale, som dækker samme interesse, at ansvaret falder bort eller indskrænkes, hvis forsikring er eller bliver tegnet andet steds, gælder nærværende forsikring med samme forbehold.

Præmiens betaling

§ 15. Første præmie forfalder til betaling ved forsikringens ikrafttræden og senere præmier til de anførte forfaldsdage.

Stk. 2

Påkrav om betaling sendes til den af forsikringstageren opgivne betalingsadresse.

Stk. 3

Betales præmien ikke efter første påkrav, sender selskabet en fornyet skriftlig påmindelse om præmiebetalingen til forsikringstageren på betalingsadressen. Denne påmindelse vil indeholde oplysning om retsvirkningen af, at præmiebetalingen ikke er sket ved udløbet af den i påmindelsen anførte frist.

Stk. 4

En sådan påmindelse fremsendes tidligst 14 dage efter første påkrav. For så vidt betaling ikke finder sted inden 14 dage efter påmindelsen, bortfalder selskabets dækningspligt.

Stk. 5

Har selskabet udsendt en sådan påmindelse, er selskabet berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

Præmieregulering

§ 16. Forsikringen er tegnet med præmieregulering, og den anførte præmie betragtes som et præmieforskud, der kan reguleres ved hver hovedforfaldsdag.

Stk. 2

Præmieregulering foretages hvert år pr. hovedforfaldsdato, og forsikringstageren er pligtig at indsende reguleringsskema påført de nødvendige oplysninger inden en nærmere fastsat frist.

Stk. 3

Efterkommer forsikringstageren ikke sådan anmodning, er selskabet berettiget til at fastsætte præmien efter skøn.

Stk. 4

På forlangende af selskabet er forsikringstageren pligtig at godtgøre rigtigheden af opgivelserne til brug ved præmiereguleringen.

Forsikringens fornyelse eller forlængelse

§ 17. Forsikringen kan af hver af parterne opsiges skriftligt med aftalt varsel til en hovedforfaldsdag.

Stk. 2

Opsiges forsikringen ikke, fornys den automatisk for ét år ad gangen.

Værneting og lovvalg

§ 18. Tvister vedrørende forsikringsaftalen afgøres efter dansk ret ved danske domstole.

Dato 22.06.1998
Journalnr. 1.3.6.1-001
Vores ref. phs

Udkast til forsikringsbetingelser for kombineret erhvervs- og produktansvar - eksklusiv dækning for ingrediens- og komponent-skader og bearbejdnings- og behandlingsskader

For forsikringen gælder reglerne i lov nr. 129 af 15. april 1930 med senere ændringer om forsikringsaftaler, for så vidt det ikke er fraveget ved de almindelige og særlige forsikringsbetingelser. Dækning efter de almindelige forsikringsbetingelser ydes i øvrigt i overensstemmelse med de af SKAFOR og INDUSTRIRÅDET i fællesskab udarbejdede kommentarer hertil. Andre forsikringsbetingelser kan aftales, herunder udvidelse af dækningen i forhold til de anførte undtagelsesbestemmelser.

De sikrede

§ 1. Forsikringen dækker forsikringstageren og de i forsikringstagerens tjeneste værende personer.

Erhvervsansvar

§ 2. Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade tilføjet personer eller ting under udøvelse af den i policen nævnte virksomhed samt erstatningsansvar, der pålægges sikrede som ejer eller bruger af bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift.

Stk. 2.

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade på ting

- a) tilhørende forsikringstageren,
- b) som sikrede har til lån, leje, opbevaring, afbenyttelse, befordring eller af anden grund har i varetægt eller har sat sig i besiddelse af,
- c) som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, såfremt skaden sker under hvervets udførelse,
- d) forårsaget ved, at produkter eller ydelser udebliver, ikke kommer rettidigt frem eller ikke præsteres rettidigt,
- e) forårsaget ved den sikredes udførelse af jordarbejder, herunder jordboring og jordgrubning, nedramning og optrækning af spunsvægge eller andet, nedbrydningsarbejder, grundvandssænkninger og andre grundvandsreguleringer,
- f) forårsaget ved den sikredes brug af sprængstoffer,
- g) forårsaget ved arbejder på bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift, i form af
  - byggearbejder (nybygning, ombygning, tilbygning m.v.), hvad enten de udføres af sikrede eller andre,

- jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder m.v. som nævnt i litra e og sådanne arbejder udført af andre end sikrede.

Stk. 3

Forsikringen dækker kun ansvar for forurening af eller igennem luft, jord eller vand fra den sikredes virksomhed, fra virksomhedens affaldsdepoter eller dens bortskaffelse af spild-, overskuds- eller affaldsprodukter samt derved forvoldt skade på person eller ting, såfremt skaden er opstået uventet, utilsigtet og ved et pludseligt uheld og ikke er en følge af, at sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt de til enhver tid gældende offentlige forskrifter, og i øvrigt kun med den herfor i policen særskilt angivne dækningssum.

Omfattes den forsikrede virksomhed af den i "Lov om erstatning for miljøskader" indeholdte liste over virksomheder, for hvilke der gælder et objektivt ansvar, er dækning efter denne bestemmelse betinget af, at policen bærer speciel påtegning herom.

Skade på kloak, rørledninger, rensningsanlæg eller tilsvarende som følge af udledning gennem eller til disse anses for en forureningsskade og dækkes kun med de i nærværende stk. angivne begrænsninger.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, medmindre dette er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade.

Stk. 5

Forsikringen dækker ikke bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private, herunder "punitive damages".

Produktansvar

§ 3. Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade på person eller ting forvoldt af sikredes produkter eller ydelser, efter at de er bragt i omsætning eller præsteret. Dækning er betinget af, at skaden er forvoldt under udøvelse af den i policen nævnte virksomhed og af produkter eller ydelser, som er angivet i policen.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- a) skade på selve produktet eller ydelsen,
- b) skade eller tab forårsaget af produkter eller ydelser, som benyttes ved driften af luftfartøj, og som er medvirkende årsagen enten til havari af luftfartøj eller til fremkaldelse af fare herfor,
- c) skade eller tab forårsaget af produkter eller ydelser, som benyttes til "off-shore"-installationer, og som er medvirkende årsagen enten til havari af sådan installation eller til fremkaldelse af fare herfor,
- d) skade på ting tilhørende forsikringstageren,
- e) skade på ting, som sikrede har i sin varetægt m.v. som anført i § 2, stk. 2, litra b.

- f) skade på ting, som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, hvad enten skaden sker under hvervets udførelse, eller skaden sker efter hvervets udførelse som følge af dette,
- g) skade på ting forårsaget af sikredes jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder m.v. som anført i § 2, stk. 2, litra e,
- h) skade på ting forårsaget af sikredes brug af sprængstoffer,

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, som ikke er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade. Forsikringen dækker heller ikke følgende formuetab, selv om de er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade:

- a) tab, udgifter eller omkostninger forbundet med at hjemtage, genfremstille, omlevere, omgøre, reparere, tilintetgøre, bortfjerne eller træffe tilsvarende foranstaltninger med hensyn til defekte produkter eller ydelser,
- b) driftstab, tidstab, avancetab og lignende indirekte tab, jf. dog § 5, stk. 3,
- c) bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlig eller private, herunder "punitive damages".

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke sikredes ansvar for skade på ting, herunder bygninger:

- a) som sikredes produkt eller ydelse er gjort til en del af, er opblandet eller indarbejdet i, sammenføjet med, benyttet til emballering af eller på anden måde forbundet med,
- b) som sikredes produkt eller ydelse er oparbejdet til, benyttet til oparbejdelse af eller foder for,
- c) som sikredes produkt eller ydelse benyttes til fremstilling, bearbejdning eller anden form for behandling af.

Afværgelse af skade

§ 4. Forsikringen dækker ikke skade, hvis indtræden sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har undladt at afværge.

Stk. 2

Opstår der en umiddelbar fare for, at en skade omfattet af forsikringen vil indtræde, dækker forsikringen med den i policen herfor særskilt angivne dækningssum de udgifter og tab, som er forbundet med foretagelse af de til farens afværgelse nødvendige foranstaltninger, hvad enten vedkommende foranstaltning træffes af sikrede eller af en tredjemand, over for hvem sikrede er ansvarlig.

Stk. 3

For så vidt angår afværgelse af fare for indtræden af en af § 3 omfattet skade, dækker forsikringen dog ikke udgifter eller tab forbundet med foretagelse af foranstaltninger som nævnt i § 3, stk. 3, litra a, selv om de foretages med henblik på afværgelse af fare. Det samme gælder udgifter eller tab, som er forbundet med en undersøgelse af, om et produkt eller en ydelse er defekt, eller om der foreligger fare som anført i nærværende paragrafs stk. 2, eller som er en følge af, at et defekt produkt eller en defekt ydelse ikke kan anvendes.

Aftaler om ansvar og erstatning

§ 5. Forsikringen dækker ikke ansvar som følger af et tilsagn fra sikrede om en anden erstatningsydelse eller om et videregående ansvar, end hvad der følger af almindelige erstatningsregler. Findes tilsagnet i forsikringstagerens almindelige salgs- og leveringsbetingelser, og har selskabet godkendt tilsagnet, er et i dette begrundet ansvar for en af forsikringen i øvrigt omfattet skade dog dækket.

Stk. 2

Har forsikringstageren ved aftale fraskrevet sig ret til erstatning, dækker forsikringen ikke i det omfang, selskabets regresret herved begrænses, medmindre

- a) fraskrivelsen findes i forsikringstagerens almindelige indkøbsbetingelser, og selskabet har godkendt fraskrivelsen,
- b) fraskrivelsen findes i de af forsikringstagerens leverandør anvendte salgs- og leveringsbetingelser, og disses indhold og anvendelse er i overensstemmelse med, hvad der er sædvanligt i et forhold som det foreliggende.

Stk. 3

Har forsikringstageren i sine almindelige salgs- og leveringsbetingelser fraskrevet sig ansvar for formuetab omfattet af § 3, stk. 3, litra b, og har selskabet godkendt denne fraskrivelse, dækker forsikringen sådant tab, der følger af en af § 3, stk. 1, dækket person- eller tingskade, såfremt sikrede, uanset fraskrivelsen, er ansvarlig herfor.

Geografisk dækningsområde

§ 6. Forsikringen dækker skade, som er sket inden for det i policen angivne geografiske område.

Stk. 2

Skade omfattet af § 3, som er sket uden for det i policen angivne geografiske område, dækkes kun, såfremt skaden er forvoldt af et produkt eller en ydelse, som - i uændret stand, i bearbejdet stand eller som bestanddel af andre produkter eller ydelser - er bragt uden for det i policen angivne geografiske område

- a) enten i ikke-erhvervsmæssigt, privat øjemed,
- b) eller i erhvervsmæssigt øjemed, uden at sikrede havde eller burde have kendskab hertil.

Stk. 3

Anden skade end sådan som omfattes af § 3, sket uden for det i policen angivne geografiske område, dækkes kun, såfremt skaden er forvoldt af sikrede under rejse eller midlertidigt ophold dér og ikke skyldes sikredes arrangement af eller deltagelse i udstillinger, demonstration af produkter eller ydelser, betjening af maskiner eller maskinelle anlæg eller anden deltagelse i produktionsprocesser.

Afgrænsning over for andre ansvarsforsikringer

§ 7. Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- a) skade forvoldt ved sikredes benyttelse af motordrevet køretøj. Såfremt der er tegnet motorkøretøjsforsikring for sådant køretøj, dækker nærværende forsikring på disse forsik-

- ringsbetingelser det ansvar, der ikke omfattes af motorkøretøjsforsikringen, når køretøjet er i brug som arbejdsredskab.
- b) skade forvoldt ved sikredes benyttelse af søfartøj eller luftfartøj,
- c) skade forvoldt af sikredes hund,
- d) skade forvoldt af sikrede som jæger i det omfang, sådant ansvar dækkes af jagtforsikringen,
- e) nuklear skade som defineret i § 1 i lov om erstatning for atomskader (nukleare skader).

Forsæt, grov uagtsomhed m.v.

§ 8. Forsikringen dækker ikke ansvar for skade forvoldt af sikrede med forsæt eller under selvforskyldt beruselse.

Stk. 2

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade omfattet af § 2 (erhvervsansvar) på ting, når skaden skyldes sikredes grove tilsidesættelse af elementære sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 3

Forsikringen dækker ikke ansvar for skade omfattet af § 3 (produktansvar), såfremt

- a) skaden kan henføres til et groft uforsvarligt forhold i forbindelse med ledelsen af virksomheden,
- b) forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, var vidende om eller alene af grov uagtsomhed uvidende om, at vedkommende produkt eller ydelse var defekt, eller har hidført en sådan med forsæt,
- c) skaden skyldes, at der forsætligt eller groft uagtsomt er givet urigtige oplysninger om anvendeligheden af vedkommende produkt eller ydelse, uanset formen for en sådan oplysning.

Forsikringstid

§ 9. Forsikringen dækker erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden.

Stk. 2

Et erstatningskrav anses for rejst på det tidligste af følgende tidspunkter:

- a) det tidspunkt, hvor sikrede modtager første skriftlige henvendelse i anledning af en skade eller et tab med krav om erstatning,
- b) det tidspunkt, hvor forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, får sin første viden om,
  - 1* at der er indtrådt en skade eller et tab, eller
  - 2* at der er umiddelbar fare for, at der vil indtræde en skade eller et tab,som kan være forårsaget af sikredes handlinger eller undladelser, produkter eller ydelser.

Stk. 3

Erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden, men som anmeldes til selskabet mere end 3 måneder efter forsikringens ophør, dækkes ikke.

Selv om et erstatningskrav, som i henhold til stk. 2, litra b, er rejst mod sikrede i forsikringstiden, er anmeldt til selskabet senest 3 måneder efter forsikringens ophør, dækkes det ikke, hvis sikrede ikke i anledning af de anmeldte omstændigheder modtager en skriftlig henvendelse med krav om erstatning som anført i § 9, stk. 2, litra a, og anmelder dette til selskabet senest 5 år efter forsikringens ophør.

Stk. 4

Forsikringen dækker ikke skade eller tab konstateret før den i policen herom angivne dato.

Dækningssummer og selvrisiko

§ 10. Policens dækningssummer er den højeste grænse for selskabets forpligtelse for erstatningskrav, som efter § 9 er rejst mod sikrede inden for det enkelte forsikringsår.

Stk. 2

Omkostninger ved afgørelse af erstatningsspørgsmål dækkes, såfremt de er afholdt med selskabets godkendelse. Sådanne omkostninger og renter af idømte erstatningsbeløb henhørende under forsikringen dækkes i øvrigt

- a) ved skade eller tab sket uden for Norden:
kun i det omfang, dækningssummerne ikke derved overskrides,
- b) ved skade eller tab sket i Norden:
fuldt ud, selv om dækningssummerne derved overskrides. Er dækningssummerne mindre end idømte erstatningsbeløb, dækkes alene den forholdsmæssige andel af omkostninger og renter, som svarer til det erstatningsbeløb, selskabet skal betale.

Forsikringen dækker ikke omkostninger og renter vedrørende krav, der ikke overstiger selvrisikoen.

Stk. 3

Den i policen fastsatte selvrisiko beregnes af

- a) erstatning, inkl. renter og omkostninger til skadelidte,
- b) fareafværgelsesudgifter, jf. § 4, stk. 2,
- c) omkostninger, der er foranlediget af den sikredes forsvar mod krav fra tredjemands side.

Maksimumdækning for serieskader

§ 11. Erstatningskrav, som efter § 9 er rejst mod sikrede i anledning af skade eller tab forårsaget af samme ansvarspådragende forhold, betragtes som én forsikringsbegivenhed (serieskadekrav).

Serieskadekravet anses for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejses, jf. § 9. Er første krav i serien rejst forud for denne policies ikrafttræden eller efter denne policies ophør, er ingen del af serieskaden dækket under denne police.

I det omfang, de enkelte krav i serien vedrører skader eller tab, der er konstateret før den i policen herom angivne dato (jf. § 9, stk. 4) dækker policen ikke disse skader/tab.

Anmeldelse af forandringer

§ 12. Såfremt der sker ændringer i den i policen anførte risiko, skal dette uden ophold anmeldes til selskabet, der da træffer bestemmelse om, hvorvidt og på hvilke vilkår forsikringen kan fortsætte.

Stk. 2

Er sådan anmeldelse ikke sket, hæfter selskabet i skadetilfælde kun på de vilkår og i det omfang, i hvilket det mod den aftalte præmie ville have fortsat forsikringen, hvis forandringen havde været det bekendt. Selskabet hæfter dog ikke for skade omfattet af § 3, hvis skaden er forvoldt af andre produkter eller ydelser end de i policen angivne, jf. § 3, stk. 1, 2. punktum, eller hvis skaden eller tabet er indtrådt uden for det i policen angivne dækningsområde, jf. § 6.

Anmeldelse af skade

§ 13. Såfremt erstatningskrav fremsættes eller formodes at ville blive fremsat, skal det uden ophold anmeldes til selskabet.

Stk. 2

Anerkendelse af erstatningspligt og godkendelse af erstatningskrav må kun ske med selskabets samtykke, og selskabet træffer i øvrigt bestemmelse om sagens behandling.

Stk. 3

I det omfang, selskabet har udredt en erstatningsydelse, indtræder det i enhver henseende i sikredes eventuelle krav mod tredjemand.

Andre forsikringer mod samme risiko

§ 14. I det omfang, der er tegnet speciel forsikring for en interesse, der i øvrigt måtte være omfattet af denne forsikring, bortfalder dækningen for denne interesse.

Stk. 2

Er det fastsat i anden forsikringsaftale, som dækker samme interesse, at ansvaret falder bort eller indskrænkes, hvis forsikring er eller bliver tegnet andet steds, gælder nærværende forsikring med samme forbehold.

Præmiens betaling

§ 15. Første præmie forfalder til betaling ved forsikringens ikrafttræden og senere præmier til de anførte forfaldsdage.

Stk. 2

Påkrav om betaling sendes til den af forsikringstageren opgivne betalingsadresse.

Stk. 3

Betales præmien ikke efter første påkrav, sender selskabet en fornyet skriftlig påmindelse om præmiebetalingen til forsikringstageren på betalingsadressen. Denne påmindelse vil indeholde oplysning om retsvirkningen af, at præmiebetalingen ikke er sket ved udløbet af den i påmindelsen anførte frist.

Stk. 4

En sådan påmindelse fremsendes tidligst 14 dage efter første påkrav. For så vidt betaling ikke finder sted inden 14 dage efter påmindelsen, bortfalder selskabets dækningspligt.

Stk. 5

Har selskabet udsendt en sådan påmindelse, er selskabet berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

Præmieregulering

§ 16. Forsikringen er tegnet med præmieregulering, og den anførte præmie betragtes som et præmieforskud, der kan reguleres ved hver hovedforfaldsdag.

Stk. 2

Præmieregulering foretages hvert år pr. hovedforfaldsdato, og forsikringstageren er pligtig at indsende reguleringsskema påført de nødvendige oplysninger inden en nærmere fastsat frist.

Stk. 3

Efterkommer forsikringstageren ikke sådan anmodning, er selskabet berettiget til at fastsætte præmien efter skøn.

Stk. 4

På forlangende af selskabet er forsikringstageren pligtig at godtgøre rigtigheden af opgivelserne til brug ved præmiereguleringen.

Forsikringens fornyelse eller forlængelse

§ 17. Forsikringen kan af hver af parterne opsiges skriftligt med aftalt varsel til en hovedforfaldsdag.

Stk. 2

Opsiges forsikringen ikke, fornys den automatisk for ét år ad gangen.

Værneting og lovvalg

§ 18. Tvister vedrørende forsikringsaftalen afgøres efter dansk ret ved danske domstole.

<i>Dato</i>	22.06.1998
<i>Journalnr.</i>	1.3.6.1-001
<i>Vores ref.</i>	phs

Udkast til klausuloversigt

Ingrediens- og komponentdækning

Uanset forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 4, dækker forsikringen ansvar for skade på eller tab vedrørende ting:

- a) som sikredes produkt eller ydelse er gjort til en del af, er opblandet eller indarbejdet i, sammenføjet med, benyttet til emballering af eller på anden måde forbundet med,
- b) som sikredes produkt eller ydelse er oparbejdet til, benyttet til oparbejdelse af eller foder for,
- c) som sikredes produkt eller ydelse benyttes til fremstilling, bearbejdning eller anden form for behandling af.

Dækning ydes i de i litra a-c nævnte tilfælde, hvad enten der foreligger en skade som angivet i stk. 1 eller et formuetab som angivet i stk. 3, 1. punktum, under de i øvrigt i stk. 1 nævnte betingelser, men kun med den herfor i policen særskilt angivne dækningssum.

Den ovenfor anførte udvidelse i form af ansvar for tab vedrørende ting begrænses dog samtidig i overensstemmelse med policens øvrige bestemmelser for så vidt angår tab, uanset at begrebet "skade" alene er anført i disse.

Dækningen er begrænset til sikredes ansvar for det direkte tab forbundet med, at en fremstillet eller bearbejdet ting - på grund af sikredes produkt eller ydelse - må kasseres, repareres, er blevet dyrere at fremstille eller bearbejde eller mindre værd.

Dækning ydes kun for den fremstillede eller bearbejdede tings værdiforringelse, de yderligere fremstillings- eller bearbejdningssomkostninger eller selve reparationsudgiften.

Andre omkostninger og tab, herunder som følge af udsendelse af personel, hjemkaldelse, opsporing, undersøgelse eller transport af den fremstillede eller bearbejdede ting eller udsendelse af meddelelser vedrørende denne, dækkes ikke.

I de tilfælde, hvor sikredes produkt eller ydelse har forvoldt skade på eller tab vedrørende ting som nævnt i litra a og b, sker dækning med fradrag af værdien af sikredes produkt eller ydelse uden defekt.

Behandlings- og bearbejdningsdækning

Uanset forsikringsbetingelsernes § 3, stk. 2, litra f, dækker forsikringen ansvar for skade på ting, som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, såfremt skaden sker efter hvervets udførelse som følge af dette.